

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ 1^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 16^{ης} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022

ΜΕΛΗ : Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη και Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδροι, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Νικολέτα Ρένεση, Αικατερίνη Μποκώρου, Βασιλική Πέππα, Γρηγόριος Βαλληνδράς και Κωνσταντίνα Σταμούλη, Σύμβουλοι. Η Αντιπρόεδρος Άννα Λιγωμένου και οι Σύμβουλοι Ελένη Λυκεσά, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα και Ιωάννα Ρούλια απουσίασαν δικαιολογημένα, ενώ η Σύμβουλος Χριστίνα Κούνα αποχώρησε από τη διάσκεψη σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του ν. 4820/2021.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Σταμάτιος Πουλής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος στην Υπηρεσία Επιτρόπου "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΗ ΓΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο XX

Εθνική Σύμβαση Ομογενών – Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4387/2016

1. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 (Α' 85) προστίθεται παρ. 2α ως εξής:

«2α. Ειδικά για τους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια και ομογενείς που προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση, το ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 υπολογίζεται μεταβατικά με βάση τα τριάντα δύο (32) έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, με έτος αφετηρίας υπολογισμού το 1990. Το ως άνω ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης προσανξάνεται ανά έτος αναλογικά μέχρι και το 2030, οπότε και εφαρμόζονται οι γενικές προϋποθέσεις απόδοσης της εθνικής σύνταξης της παρ. 2. Ως προς τις υπόλοιπες προϋποθέσεις υπολογισμού της εθνικής σύνταξης ισχύει η παρ. 2, καθώς και οι παρ. 3 - 6 του παρόντος.

Η ομογενειακή ιδιότητα προκύπτει για τους Έλληνες πολίτες αποκλειστικά από τα στοιχεία της πολιτογράφησης και για τους μη Έλληνες πολίτες από την κατοχή Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς.

Για ομογενείς του πρώτου εδαφίου, οι οποίοι είναι ήδη συνταξιούχοι εξ ιδίου δικαιώματος λόγω γήρατος, το ποσό της εθνικής σύνταξης επανυπολογίζεται με βάση τριάντα (32) έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής, από 1.1.2022. Επίσης επανυπολογίζεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο το ποσό της εθνικής σύνταξης των δικαιούχων προσώπων που λαμβάνουν σύνταξη κατά μεταβίβαση από δικαιούχο ομογενή του πρώτου εδαφίου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Προστασίας του Πολίτη και Εσωτερικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.».

Με το 19061ΕΞ2022/14.2.2022 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών η ως άνω διάταξη διαβιβάστηκε στο Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων του Δικαστηρίου, το οποίο, μετά την τήρηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 56 του ν. 4820/2021 διαδικασίας, επεξεργάστηκε σχέδιο γνωμοδότησης που ακολούθως διαβιβάστηκε στη Μείζονα Ολομέλεια του Δικαστηρίου, προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος και το άρθρο 10 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Σταμάτιος Πουλής διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

«Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 περ. β' του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4820/2021, Α' 130), την από 11.2.2022 διάταξη με τίτλο «Εθνική Σύνταξη Ομογενών – Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4387/2016», προκειμένου να ενταχθεί στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η ανωτέρω διάταξη μας απεστάλη με το αριθμ. πρωτ. 19061/ΥΠΟΙΚ/14.2.2022 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών, προκειμένου να εκφέρει η Ολομέλεια την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος γνωμοδότησή της, εκθέτουμε δε τα ακόλουθα:

Με την προτεινόμενη διάταξη συνταξιοδοτικού περιεχομένου, η οποία διαρθρώνεται σε μία (1) συνολικώς παράγραφο ενός ενιαίου άρθρου, επιδιώκεται η συμπλήρωση της κείμενης νομοθεσίας αναφορικώς με τον υπολογισμό της εθνικής σύνταξης που προβλέπεται στο άρθρο 7 του ν. 4387/2016 (Α' 85) ειδικώς για τους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια και τους ομογενείς που προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατά το άρθρο 73 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια, επί των οποίων απαιτείται η προηγούμενη γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πρέπει να είναι ειδικά. Η επιταγή αυτή του Συντάγματος τηρείται και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις εμπεριέχονται σε ιδιαίτερο (αυτοτελές) κεφάλαιο νομοσχεδίου, που περιλαμβάνει και άλλου περιεχομένου διατάξεις στα λοιπά κεφάλαιά του (βλ. Πρακτ. Ολομ. 3ης Ειδ. Συν. της 7^{ης} Ιουνίου 2017, 2ης Ειδ. Συν. της 8^{ης} Μαΐου 2017, 1ης Ειδ. Συν. της 8^{ης} Μαρτίου 2017 και 1ης Ειδ. Συν. της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2012). Συνακόλουθα, επισημαίνεται ότι για την πληρότητα του τίτλου του ως άνω σχεδίου νόμου πρέπει να αναφέρεται ειδικώς ότι αφορά και σε συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι κατά την 12957/11.2.2022 έκθεση οικονομικών επιπτώσεων (σχ. άρθρο 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014), το προκαλούμενο ετήσιο καθαρό κόστος εκ της ως άνω ρύθμισης ανέρχεται στο ποσό των 22,7 εκατομμυρίων ευρώ, πλην δεν πληρούνται στο σύνολό τους οι επιταγές του άρθρου 75 παρ. 4 του Συντάγματος (τρόπος κάλυψης της προκαλούμενης δαπάνης).

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ

παρ. 1: Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται παρ. 2α μετά την παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 και ορίζεται ότι ειδικώς για τους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια καθώς και για όσους προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση, δεν θα ισχύουν οι γενικές ρυθμίσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν.4387/2016, σύμφωνα με τις οποίες ως προς τις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Με την ήδη εισαγόμενη διάταξη, ειδικώς για τους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια καθώς και για όσους προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση, οι οποίοι δεν είχαν τη δυνατότητα να παλιννοστήσουν στην Ελλάδα πριν το 1992, εισάγεται η προτεινόμενη ευνοϊκή ρύθμιση. Κατ' αυτήν (ευνοϊκή ρύθμιση) από το 2022 το ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης προσαυξάνεται αναλογικά ως εξής: για τους ομογενείς που καθίστανται συνταξιούχοι κατά την ημερομηνία αυτή (1.1.2022), η εθνική σύνταξη μειώνεται κατά 1/32 για κάθε έτος που υπολείπεται των 32 ετών διαμονής στην Ελλάδα, το 2023, η εθνική σύνταξη μειώνεται κατά 1/33 για κάθε έτος που υπολείπεται των 33 ετών διαμονής στην Ελλάδα κ.ο.κ., ενώ από το 2030 και εφεξής η εθνική σύνταξη μειώνεται κατά 1/40 για κάθε έτος που υπολείπεται των 40 ετών διαμονής στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα οι προϋποθέσεις χορήγησής της να εξομοιώνονται για όλους τους δικαιούχους, όπως αυτό προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 7. Περαιτέρω στην εισαγόμενη διάταξη διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο θα προκύπτει η

ομογενειακή ιδιότητα για τους Έλληνες πολίτες. Τέλος, προβλέπεται ο επανυπολογισμός του ποσού της εθνικής σύνταξης από 1.1.2022 όσων είναι ήδη συνταξιούχοι εξ ιδίου δικαιώματος λόγω γήρατος, καθώς και των δικαιούχων προσώπων που λαμβάνουν σύνταξη κατά μεταβίβαση από δικαιούχο ομογενή των αναφερόμενων στη διάταξη του πρώτου εδαφίου δύο κατηγοριών. Επί της ουσίας της εισαγόμενης ρύθμισης δεν έχουμε παρατηρήσεις, ούτε φέρεται να αντίκειται σε υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις και αρχές.».

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ο Σύμβουλος Δημήτριος Τσακανίκας, μέλος του Τμήματος Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, παρουσίασε το σχέδιο της γνωμοδότησης που εγκρίθηκε σε διάσκεψη του Τμήματος που έλαβε χώρα στις 15.2.2022, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 10 παρ. 1, 27 παρ. 1 περίπτ. β και 56 του ν. 4820/2021. Επακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών. Τα μέλη, λαμβάνοντας υπόψη και όσα έγιναν δεκτά κατά την πρώτη επεξεργασία του αρχικού σχεδίου της διάταξης, που είχε υποβληθεί με το 1826/17.12.2021 έγγραφο του Διευθυντή Γραφείου Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (βλ. Πρακτικά 5ης Ειδ. Συν. Μείζ. Ολ. Ελ.Συν της 20ης Δεκεμβρίου 2021), αποδέχθηκαν το σχέδιο γνωμοδότησης που υποβλήθηκε από το Τμήμα.

Η γνωμοδότηση της Ολομελείας έχει ως ακολούθως:

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. Η υπό γνωμοδότηση διάταξη έχει υποβληθεί στο Δικαστήριο συνοδευόμενη από την οικεία αιτιολογική έκθεση καθώς και την 12957/11.2.2022 εισηγητική έκθεση των οικονομικών επιπτώσεων άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014, στην οποία αποτυπώνεται η οικονομική επιβάρυνση που προκαλείται από την εφαρμογή της.

2. Με την υπό γνωμοδότηση διάταξη προστίθεται, μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, που φέρει τον τίτλο "Εθνική Σύνταξη", παράγραφος, με την οποία καθορίζονται ειδικοί κανόνες υπολογισμού του ποσοστού μείωσης του ποσού της εθνικής σύνταξης για όσους δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος και ανήκουν στην κατηγορία των ομογενών με αλβανική ιθαγένεια και των ομογενών προερχόμενων από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

3. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή η μείωση του ποσού της εθνικής σύνταξης θα υπολογίζεται ως προς τα πρόσωπα αυτά με βάση τα 32 έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής τους στην Ελλάδα και με αφετηρία υπολογισμού το έτος 1990. Επομένως, για όσους από τους ανωτέρω ομογενείς απονεμηθεί σύνταξη λόγω γήρατος εξ ιδίου δικαιώματος ή κατά μεταβίβαση, αυτοί θα δικαιούνται ολόκληρο το ποσό της εθνικής σύνταξης εφόσον από το 1990 και μέχρι 31.12.2022 έχουν συμπληρώσει χρόνο νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα 32 έτη, ενώ όσοι, κατά το παραπάνω χρονικό διάστημα, έχουν χρόνο νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα λιγότερο των 32 ετών, το ποσό της εθνικής σύνταξης που δικαιούνται να λάβουν θα είναι αντίστοιχα μειωμένο κατά 1/32 για κάθε έτος που υπολείπεται των ανωτέρω ετών.

4. Από την 1.1.2023 και εφεξής και μέχρι το τέλος του 2029 ο ανωτέρω απαιτούμενος χρόνος διαμονής στην Ελλάδα για τη λήψη ολόκληρου του ποσού της εθνικής σύνταξης από τους συγκεκριμένους ομογενείς θα αυξάνεται ετησίως κατά 1 έτος, το δε ποσοστό μείωσης του ποσού της εθνικής σύνταξης θα αυξάνεται αναλόγως για κάθε έτος που υπολείπεται του κατά τα ανωτέρω αυξητικά καθοριζόμενου χρόνου διαμονής στην Ελλάδα σε 1/33, 1/34 κ.ο.κ., αντίστοιχα.

5. Από την 1.1.2030 και εφεξής ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος διαμονής των ανωτέρω ομογενών στην Ελλάδα για τη λήψη ολόκληρου του ποσού της εθνικής σύνταξης επανακαθορίζεται στα 40 έτη, το δε ποσό της δικαιούμενης αυτής σύνταξης θα μειώνεται κατά 1/40 για κάθε έτος που υπολείπεται του ανωτέρω χρόνου, κατά πλήρη εξομοίωση με όλους τους λοιπούς δικαιούχους (ημεδαπούς και αλλοδαπούς) που αφορά η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016.

6. Τα ποσά της εθνικής σύνταξης, που λαμβάνουν ήδη οι ανωτέρω ομογενείς ως συνταξιούχοι γήρατος εξ ιδίου δικαιώματος, θα επανυπολογισθούν από 1.1.2022 με βάση τον χρόνο μόνιμης και νόμιμης διαμονής για τη λήψη ολόκληρου του ποσού της σύνταξης αυτής που αντιστοιχεί στα 32 έτη, ενώ με τον ίδιο τρόπο θα επανυπολογισθεί και το ποσό της εθνικής σύνταξης που καταβάλλεται στους κατά μεταβίβαση συνταξιούχους γήρατος (χήρες, ορφανά τέκνα κ.λπ.) θανόντων ασφαλισμένων ή συνταξιούχων ομογενών.

II. Γενικές παρατηρήσεις

7. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 73 παρ. 2, 74 και 75 παρ. 1 του Συντάγματος συνάγεται ότι τα νομοσχέδια, που υποβάλλονται προς γνωμοδότηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει να έχουν συνταξιοδοτικές συνέπειες εξ αυτών που καθιερώνουν την κατά το άρθρο 73 παρ. 2 γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να συνοδεύονται υποχρεωτικά από την οικεία αιτιολογική έκθεση και την εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014, εφόσον εξ αυτών

προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Φορέα απονομής συντάξεων. Ήδη ο κοινός νομοθέτης προβλέπει στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 4820/2021 ότι τέτοια νομοσχέδια που καθιερώνουν την γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι αυτά που αφορούν σε «συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης», ως εκ τούτου, αυτά που εκ του αποτελέσματος συνεπάγονται συνταξιοδοτικές συνέπειες.

8. Η γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει διπλή λειτουργία στην έννομη τάξη. Αυτή αφενός αποσκοπεί στη διατύπωση παρατηρήσεων από νομοτεχνική άποψη και στον έλεγχο της συμβατότητας των προς ψήφιση διατάξεων με τις συνταγματικές διατάξεις καθώς και τις υπερκείμενης τυπικής ισχύος διατάξεις για την διευκόλυνση του έργου της Βουλής, αφετέρου στη διαφώτιση αυτής ώστε να προληφθεί η ψήφιση διατάξεων με μακροχρόνιες δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες δύνανται να οδηγήσουν στην ανατροπή των οικονομικών προβλέψεων του φορέα απονομής συντάξεων και να θέσουν υπό διακινδύνευση τη δημοσιονομική βιωσιμότητα αυτού (βλ. πρακτικά 2^{ης} Ειδ. Συν./25.5.2020).

9. Η προτεινόμενη διάταξη, με την οποία μεταβάλλονται για τη συγκεκριμένη κατηγορία δικαιούχων, ομογενών με αλβανική ιθαγένεια και ομογενών προερχόμενων από την πρώην Σοβιετική Ένωση, οι προϋποθέσεις καθορισμού του απονεμητέου σε αυτούς ποσού εθνικής σύνταξης, έχει αμιγώς συνταξιοδοτικό περιεχόμενο, συνεπώς, παραδεκτώς εισάγεται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 4820/2021, Α' 130).

10. Κατά το άρθρο 73 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια απαιτείται να είναι ειδικά, ενώ δεν επιτρέπεται καταρχήν η παρείσφρηση συνταξιοδοτικών διατάξεων σε μη ειδικό νόμο, ήτοι νόμο που αποσκοπεί στη ρύθμιση άλλων θεμάτων, μη συνταξιοδοτικών. Στην επιταγή αυτή του Συντάγματος συμμορφώνεται ο νομοθέτης και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις αφενός μεν ενταχθούν σε ιδιαίτερο κεφάλαιο νομοσχεδίου περιέχοντος και άλλες ρυθμίσεις, αφετέρου δε, στον τίτλο του νομοθετήματος αυτού, γίνει ειδική αναφορά στις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις που αυτό περιλαμβάνει (Ολ. πρακτικά 2ης Ειδ. Συν. της 17ης Μαρτίου 2021, 2^{ης} Ειδ. Συν. της 25ης Μαΐου 2020, 2^{ης} Ειδ. Συν. της 8^{ης} Μαΐου 2017, 1^{ης} Ειδ. Συν. της 8^{ης} Μαρτίου 2017 και 1^{ης} Ειδ. Συν. της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2012). Συνεπώς πρέπει το νομοθέτημα εντός του οποίου θα περιληφθεί η ρύθμιση να συμμορφωθεί με τις ανωτέρω απαιτήσεις.

11. Σύμφωνα με όσα διαλαμβάνονται στην 12957/11.2.2022 έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το καθαρό κόστος της πρόσθετης συνταξιοδοτικής δαπάνης, που από την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων θα προκληθεί το επόμενο έτος σε βάρος του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ και κατ' επέκταση η αύξηση των εγγυήσεων

που για την κάλυψη της δαπάνης αυτής θα παρασχεθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, εκτιμάται συνολικά σε 22,7 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, στην έκθεση αυτή επισημαίνεται ότι η ως άνω δαπάνη, μετά το 2022 και μέχρι το 2030 εκτιμάται ότι θα αυξάνεται σταδιακά και θα ανέλθει το έτος 2028 στο καθαρό ποσό των 25,64 εκατ. ευρώ. Όμως από την έκθεση αυτή οικονομικών επιπτώσεων δεν προκύπτει ο τρόπος, με τον οποίο η αυξημένη αυτή συνταξιοδοτική δαπάνη, θα καλυφθεί, ούτε γίνεται ειδική αναφορά για το εάν η δαπάνη αυτή, τουλάχιστον κατά το μέρος που αντιστοιχεί στο έτος 2022, είναι εντός των ορίων του Μεσοπρόσθετου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019 – 2022, όπως αυτό ισχύει.

III. Ειδικές παρατηρήσεις

12. Η προτεινόμενη διάταξη περιέχει ευνοϊκές ρυθμίσεις, καθόσον με αυτές αφενός διευκολύνεται η απονομή πλήρους εθνικής σύνταξης στους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια, καθώς και σε όσους ομογενείς προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση, αφετέρου, με τον επανυπολογισμό, σύμφωνα με τις ευνοϊκές αυτές διατάξεις, των ήδη καταβαλλόμενων σε αυτούς ποσών εθνικής σύνταξης, προκαλείται από 1.1.2022 σημαντική αύξηση στα ποσά εθνικής σύνταξης που ορισμένοι εκ των ανωτέρω ομογενών ήδη λαμβάνουν εξ ίδιου δικαιώματος ή οι κατά μεταβίβαση συνταξιούχοι αυτών λόγω γήρατος. Οι ρυθμίσεις αυτές παρίστανται δικαιολογημένες ενόψει του ότι η πλειοψηφία των ανωτέρω ομογενών δεν είχε τη δυνατότητα παλιννόστησης για αντικειμενικούς λόγους στην Ελλάδα πριν από το 1990, με συνέπεια αυτοί να μη μπορούν, υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, να λάβουν ολόκληρο το ποσό της εθνικής σύνταξης, αφού ο χρόνος μόνιμης και νόμιμης διαμονής τους στην Ελλάδα μετά την παλιννόστησή τους υπολείπεται των 40 ετών.

13. Η θεσπιζόμενη με την εξεταζόμενη διάταξη ευνοϊκή μεταχείριση της συγκεκριμένης κατηγορίας ομογενών για μεταβατικό χρονικό διάστημα, με τα συγκεκριμένα έτη αναφοράς (1990-2030), αναφορικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της εθνικής σύνταξης που δικαιούνται, δικαιολογείται από λόγους εθνικού συμφέροντος, που επιβάλλει τη στήριξη των συγκεκριμένων ομογενών, οι οποίοι παλιννοστούν στην Ελλάδα, εγκαταλείποντας τις πατρογονικές τους εστίες, επειδή αντιμετωπίζουν στις χώρες προέλευσής τους εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης και εργασίας.

14. Με τον επανυπολογισμό των συντάξεων που ήδη καταβάλλονται στις ίδιες κατηγορίες ομογενών δεν θίγονται τα περιουσιακά δικαιώματα αυτών, αφού, ακόμα και στην περίπτωση που ορισμένοι εκ των ανωτέρω ομογενών έχουν παλιννοστήσει νωρίτερα από το 1990 και ο συνολικός χρόνος διαμονής τους μέχρι σήμερα υπερβαίνει τα 40 έτη, ο επανυπολογισμός, κατ' εφαρμογή της προτεινόμενης διάταξης (αναγόμενος στα τριάντα και όχι στα σαράντα έτη), του ποσού της εθνικής σύνταξης που τυχόν λαμβάνουν δεν συνεπάγεται τη μείωση αυτού.

15. Επί του εδαφίου γ' της προτεινόμενης διάταξης παρατηρείται ότι η παραπομπή στις παραγράφους 3 - 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 αναφορικά με τις λοιπές προϋποθέσεις υπολογισμού της εθνικής σύνταξης που προβλέπονται στις παραγράφους αυτές πρέπει να διευκρινισθεί, διότι δύναται να δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα. Ιδία δε η παραπομπή στη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 δεν δικαιολογείται καθώς με αυτή καθορίζονται κανόνες μείωσης του ποσού της εθνικής σύνταξης για αυτούς που θεμελιώνουν δικαίωμα μειωμένης σύνταξης λόγω ανικανότητας και όχι λόγω γήρατος.

16. Επί του προτελευταίου εδαφίου επισημαίνεται ότι για λόγους σαφήνειας της εξεταζόμενης διάταξης πρέπει, είτε στην αιτιολογική έκθεση αυτής είτε εντός του κειμένου της, να διευκρινισθεί ότι για τον επανυπολογισμό, με βάση τα 32 έτη μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα, του ποσού της εθνικής σύνταξης που καταβάλλεται στους κατά μεταβίβαση συνταξιούχους γήρατος από δικαιούχο ομογενή, ως χρόνος μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα θα λαμβάνεται αυτός που διανύθηκε από τον δικαιούχο τους ομογενή.

17. Επί του τελευταίου εδαφίου επισημαίνεται ότι η ρύθμιση κρίνεται συμβατή με τα άρθρα 73 παρ. 2, 78 παρ. 4 και 80 του Συντάγματος, υπό την προϋπόθεση ότι, στην κατ' εξουσιοδότηση κοινή υπουργική απόφαση που θα εκδοθεί, θα περιέχονται ρυθμίσεις που θα αφορούν αποκλειστικά σε λεπτομέρειες αμιγώς τεχνικού χαρακτήρα και όχι στον καθορισμό προϋποθέσεων απονομής ή αύξησης του ποσού της εθνικής σύνταξης στους ανωτέρω ομογενείς (βλ. σχετ. και Πρακτ. 1ης Ειδ. Συν. Ολ. ΕλΣυν της 8ης Μαρτίου 2017, 1ης Ειδ. Συν. Ολ. ΕλΣυν της 12ης Φεβρουαρίου 2020).

Μετά το τέλος της συνεδρίασης, η οποία διεξήχθη με τηλεδιάσκεψη με τη χρήση του υπηρεσιακού τεχνολογικού μέσου e-presence (βλ. πρακτικά Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου 8^{ης} Γεν.Συν./29.4.2020), συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο, υπογράφεται από τον ίδιο και τη Γραμματέα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας

Ελένη Αυγουστόγλου